

Schakend Nederland - juli/augustus 1993

Prof. dr. H.J. van den Herik: CD-ROM Informatoren

Het briljante idee van een aantal Joegoslavische grootmeesters, zoals Matanovic, Ivkov en Milic om in 1972 te beginnen met de uitgifte van een halfjaarlijkse *Shahovski Informator (Schaak Informator)* heeft de toernooibagage van de grootmeesters aanzienlijk beïnvloed. Jarenlang waren de laatste uitgaven van de schaakinformatoren in de koffers van iedere toernooideelnemer te vinden.

De opkomst van de computers heeft ervoor gezorgd dat de *Informatoren* vervangen konden worden door floppy disks die nog veel meer informatie bevatten. Niettemin worden de *Informatoren* nog steeds gedrukt. Onlangs verscheen *Informator 56*. Intussen begint vanuit het eindspel eenzelfde ontwikkeling zichtbaar te worden. Met het verschijnen van Ken Thompsons CDROM Vol. 3 is opnieuw een groot aantal 5-stukken eindspelen in kaart gebracht, of beter gezegd volledig opgelost.

Voorlopig is iedere nieuwe CDROM nog weer een paradijs voor schaakpuzzelaars. Er zijn immers weer zoveel configuraties bijgekomen waarover het laatste woord gesproken is. Het eindspel der 5-stukken nadert zijn analytische voltooiing.

De inhoud van Thompsons Vol. 3 volgt hieronder (met tussen haakjes de eventuele doublures). Voor enig inzicht in wat er nu aan 5-stukken eindspelen beschikbaar is verwijs ik naar SN 92/6, p. 10 en SN 92/9, p. 16.

Op Vol. 3 staan:

KNNKB(2), KNNKN(1),
KNNKP, KNNKQ, KNNKR,
KRPKB, KQKRP, KQKQR,
KQKRB(1), KQKRN(1),
KQKRR(1), KQRKB, KRKBB,
KRKBN, KRKNN, KRKBP,

CDROM Informatoren

■ JAAP VAN DEN HERIK

KRKNP, KRKQB, KRKQN,
KRKRB, KRKRN, KRKKB(2),
KRKKB(2), KRRKB.

Overschrijdingen van de 50-zettenregel zijn te constateren bij KNNKP, KRP(d)KB, en KQKRP.

Voorbeeld

Hieronder geven we een voorbeeld van een maximin in het KQKRP(b)-eindspel van 78 zetten. We merken op dat zwart geen remise had kunnen claimen (48. ..., b6), maar eventueel ergens "anders" had kunnen spelen, zodat hij "eerder" verloren zou hebben, doch volgens de FIDE 50-zettenregel remise had kunnen claimen. Dit is een bijzonder interessant onderzoeksgebied voor de komende jaren. Zoals gebruikelijk staan equi-optimale zetten tussen haakjes.

Zwart aan zet

1. ..., Kb6 2.Dd8 + Ka7 3.Da5 +
Kb8 4.De5 + Ka8 5.De8 + Ka7
6.De3 + Ka8 7.Da3 + Kb8
8.Df8 + Ka7 9.Df2 + Kb8
10.Dh2 + Ka7 (Ka8) 11.Da2 +
Kb8 12.De6 Tg2 13.Kd1 Ka7
14.De3 + Ka8 15.Da3 + Kb8
16.Dd6 + (Df8 +) Ka7 (Ka8)
17.Dc5 + Ka8 18.Da5 + Kb8

19.Dd5 Tg4 20.De6 Tg2 21.Ke1
Ka7 22.De3 + Ka8 23.Da3 + Kb8
24.Dd6 + (Df8 +) Ka7 (Ka8)
25.Dc5 + Ka8 26.Da5 + Kb8
27.Dd5 Tg4 28.De6 Tg2 29.Kf1
Tc2 30.De5 + Ka7 31.Dd4 + Kb8
32.Df4 + Tc7 33.Dd6 Kc8
34.Df8 + Kd7 35.Db8 Kc6 36.Ke2
Td7 37.Dc8 + Tc7 38.De8 + Td7
(Kb6) 39.Kf3 Kc7 40.De4 Td6
41.De7 + Kc6 42.Ke4 Td7 43.Df8
Kc7 44.Kf5 Td6 45.De7 + Td7
46.Dc5 + Kb8 47.De5 + Ka7
48.De3 + b6 49.De5 (Da3 +) Kb7
50.De4 + Kc7 51.Da8 · Td8
52.Da7 + Kc6 53.Ke5 Th8
54.Da4 + Kc7 55.Dc2 + Kb7
56.Dg2 + Ka6 57.Dg4 Td8
58.De6 Kb5 59.De7 Td3 60.Dg5
(Dh4 Df7) Ka6 (Tc3) 61.Dg2 Tc3
62.Da8 + Kb5 63.Kd6 Tc4 (Tc2
Tc1) 64.Dd5 + (Dg2 Da2 Da1)
Tc5 65.Da2 Kb4 66.Db2 + Ka5
67.Da3 + Kb5 68.Kd7 Tc4
69.Db3 + Tb4 70.Dd5 + Ka4
71.Da2 + Kb5 72.Kc7 Kc5
(Tc4 +) 73.Kb7 (Dc2 +) Kd4
(Kb5 Tb5) 74.Dc2 Tb5 75.Ka7
Tb4 (Kd5) 76.Ka6 b5 (Kd5)
77.Kb6 (Ka5) Tc4 (Ke5 Ke3 Kd5)
78.Dd1 + (Db2 + Dd2 + Df2 +)
Ke3 (Ke4) 79.Kxb5

Het eindspel Dame tegen Toren staat eveneens op de CDROM

79. ..., Td4 (Tf4 Tc3) 80.Dg1 +
Ke4 (Kd3) 81.Kc5 Td5 + 82.Kc4
Tf5 83.Dd4 + Kf3 84.Kd3 Tf4
85.Db6 (Dd7) Tf5 86.Dd6 Tf4
87.Dg6 Kf2 88.Dh6 Ta4 (Tf3 +
Kg3) 89.Df8 + (Dc1) Kg3 90.Ke3
Tg4 91.Dh6 (Db8 + Df6) Kg2
92.Dd6 Tg3 + 93.Kf4 Tf3 +
94.Kg4 Tf2 95.Dc6 + Kh2
96.Dd5 Tc2 97.De5 + Kgl
98.De3 + Kh2 99.Kf3 Tg2
100.De1 Ta2 101.Dg3 + (Dh4 +
De5 +) Kh1 102.Dg8 Td2 (Th2)
103.Dc4 (Dh7 + Dh8 + Dg6) Kgl
104.Dc1 + Td1 105.Dg5 +
(Dxd1 +) Kf1 106.Dg2 + Ke1
107.Df2 mat (De2 mat)